

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-117 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-83/1007-392
Karar Tarihi : 1.11.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ

B. RAPORTÖRLER: F.Yeşim AKCOLLU, Cengiz SOYSAL, Metin PEKTAŞ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : - Enerco Enerji San. Tic. A.Ş.
Kasıklı Alemdağ Cad. Masaldan İş Merkezi No:46/A Kat:1
34696 Çamlıca Üsküdar İstanbul

D. TARAFLAR

: - Enerco Enerji San. Tic. A.Ş.
Kasıklı Alemdağ Cad. Masaldan İş Merkezi No:46/A Kat:1
34696 Çamlıca Üsküdar İstanbul
- Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ)
Bilkent Plaza A-2 Blok Bilkent/Ankara

E. DOSYA KONUSU: BOTAŞ ile Gazexport arasında 18.2.1998 tarihinde yapılmış olan Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin on lota karşılık gelen 2.5 milyar m³'lük kısmının Enerco Enerji San. Tic. A.Ş.'ye devrine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.9.2007 tarih ve 6260 ile intikal eden başvuru üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 18.10.2007 tarih, 2007-1-117/Öİ-07-FYA sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu 19.10.2007 tarih, REK.0.05.00.00-120/188 sayılı Başkanlık Önergisi ile 07-83 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; işlemin, tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam ciroları itibarıyla 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma olduğu ve işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen, bir hakim durum yaratılması veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesi, böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun doğmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla işleme 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Enerco Enerji San. Tic. A.Ş. (Enerco)

50 Enerco; doğalgaz, likitgaz, sıkıştırılmış doğalgaz, sıvılaştırılmış doğalgaz ve muhtelif enerji kaynakları ile nükleer kaynaklı her türlü enerjinin üretimi, depolanması, nakledilmesi ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermek üzere kurulmuştur.

Yönetim Kurulu, Mehmet Fatih Baltacı, Covani Antonyo Delkonte, Hasan Nalbantoğlu, Murad Abdurrahman Baltacı, Melike Aydın, Mehlika Betül Baltacı'dan oluşan Enerco'nun hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Enerco'nun Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Mehmet Fatih Baltacı	58
Akfel Mühendislik Enerji Tesisleri Proje ve Tic. Ltd. Şti	25
Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Tic. Ltd. Şti.	8
Murad Abdurrahman Baltacı	8
Mehlika Betül Baltacı	1
Toplam	100

60 Enerco ile aynı grupta bulunan ve bir alt pazar olan toptan satış pazarında faaliyet göstermek üzere kurulmuş iki şirket bulunmaktadır. Bunlardan Avrasya Enerji Sanayi Ticaret A.Ş. (Avrasya) doğalgaz toptan satış lisansına, Gastrans Enerji San. Tic. A.Ş. (Gastrans) ise sıkıştırılmış doğalgaz toptan satış lisansına sahiptir. Bu şirketlerin hissedarlık yapıları aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Avrasya'nın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Akfel Mühendislik Enerji Tesisleri Proje ve Tic. Ltd. Şti	50
Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Tic. Ltd. Şti.	33
Mehmed Fatih Baltacı	8
Murad Abdurrahman Baltacı	8
Mehlika Betül Baltaco	1
Toplam	100

Tablo 3: Gastrans'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Akfel Mühendislik Enerji Tesisleri Proje ve Tic. Ltd. Şti	50
Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Tic. Ltd. Şti.	33
Mehmed Fatih Baltacı	8
Murad Abdurrahman Baltacı	8
Mehlika Betül Baltacı	1
Toplam	100

Enerco, Avrasya ve Gastrans'ın hissedarları arasında bulunan Akfel Mühendislik Enerji Tesisleri Proje ve Tic. Ltd. Şti. (Akfel) ve Akpol İnşaat Mühendislik Proje ve Tic. Ltd. Şti.'nin (Akpol) hissedarlık yapısı ise şu şekildedir:

Tablo 4: Akfel'in Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Mehmet Fatih Baltacı	83,74
Murad Abdurrahman Baltacı	14,78
Şükriye Baltacı	0,49
Mehlika Betül Baltacı	0,49
Melike Aydın	0,49
TOPLAM	100

70 Akfen'in yönetim kurulu üyeleri; Mehmet Fatih Baltacı, Murad Abdurrahman Baltacı ve Mehlika Betül Baltacı'dır.

07-83/1007-392

Tablo 5: Akpol'un Ortaklık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Mehmet Fatih Baltacı	65
Murad Abdurrahman Baltacı	25
Hasan Nalbantoğlu	10
TOPLAM	100

Akpol'ün şirket müdürleri; Mehmet Fatih Baltacı, Murad Abdurrahman Baltacı ve Covani Antonyo Delconte'dir.

H.1.2. BOTAŞ

80 BOTAŞ, 15.8.1974 tarihinde Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)'na bağlı olarak Irak'tan Ceyhan'a ham petrol taşımak üzere kurulmuş; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir İktisadi devlet teşekkülü'dür. 1987'den bu yana, BOTAŞ'ın ham petrol boru hattı faaliyeti, doğal gaz taşımacılığı ve ticareti faaliyetlerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. BOTAŞ, 397 sayılı ve 9.2.1990 tarihli Kanun Hükmünde Kararname ile doğal gaz ithalatı, iletimi (şehir dağıtımı dışında), ticareti ve tarifelerinde tekel statüsü elde etmiştir. 1995'te şirket bağımsız şirket statüsünü kazanarak kamu iktisadi teşekkülü şeklinde yeniden yapılandırılmıştır.

90 4646 sayılı Kanun, 397 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyi yürürlükten kaldırmış ve dolayısıyla BOTAŞ'ın hukuki tekeli kaldırarak, doğal gaz piyasasına yeni şirketlerin girmesini ve rekabet ortamının yaratılmasını amaçlamaktadır.

H.1.3. Gazprom Export

100 Gazprom Export'un ana şirketi olan OAO Gazprom (Gazprom), gaz, petrokimyasallar, hidrokarbon gazları ve diğer gaz ve petrokimya endüstrisindeki ürünlerin ihracatı ve pazarlanması faaliyetlerini yürüten, Rusya menşeli bir şirkettir. Gazprom Rusya'daki doğalgaz rezervlerinin %60'ına sahip olup, doğal gaz üretiminin %85'ini gerçekleştirmektedir. Gazprom, eski SSCB ülkeleri dışında, Batı ve Orta Avrupa'da yer alan 22 ülkeye doğalgaz satmaktadır. Şirketin söz konusu ihracatı kontrolünde olan Gazprom Export tarafından gerçekleştirilmektedir. Gazprom Export doğalgaz satışının yanında ham petrol ve petrol ürünleri ihracatı da yapmaktadır. Gazprom Export, 2006 yılında 22 Avrupa ülkesine toplam 151,1 milyar metreküp doğalgaz satarak 37,2 milyar Amerikan Doları gelir elde etmiştir. 2006 yılında şirketin (eski SSCB dışında kalan 10 büyük müşterisine) tedarik ettiği doğalgaz miktarına ilişkin tabloya aşağıda yer verilmiştir.¹

Tablo 6: Gazprom Export'un İhracat Gerçekleştirdiği Ülkeler

Ülke	Miktar (milyar metreküp)
Almanya	37,9
İtalya	21,4
Türkiye	19,9
Fransa	10
Macaristan	7,7
Çek Cum.	7,4
Polonya	7,7
Avusturya	6,6
Slovakya	6,8
Romanya	5,1

¹ Söz konusu bilgiler Sergey Korovin'in 13.3.2007 tarihinde Flame'07 Konferansında (Amsterdam) yaptığı konuşmadan alınmıştır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

110 Dosyada yer alan bilgiler ışığında, Enerco tarafından BOTAŞ'ın ithalat sözleşmelerinin bir kısmının devralınması işleminin değerlendirilmesi açısından ilgili ürün pazarı "*doğal gaz toptan satışı pazarı*" olarak tanımlanmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Toptan satış pazarına, ilgili mevzuatta getirilen herhangi bir coğrafi sınırlamanın bulunmadığı göz önüne alındığında, ilgili coğrafi pazarı "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

120 BOTAŞ'ın 18.2.1998 tarihinde Gazexport (yeni adıyla Gazprom Export) ile yapmış olduğu Doğal Gaz Satım Sözleşmesi'nin 10 lota karşılık gelen 2.5 milyar m³'lük kısmının Enerco tarafından devralınması işlemi neticesinde, daha önce söz konusu sözleşmede belirtilen miktar münhasıran BOTAŞ'ın tasarrufunda iken, devralma işlemi sonrasında 10 lota karşılık gelen pazar payı ve cironun daha önce ilgili pazarda faaliyeti olmayan Enerco'ya devredilmesi söz konusu olduğundan; söz konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ 2. maddesi anlamında bir devralma işlemi olduğu görülmektedir.

H.3.2. Eşikler Açısından Yapılan Değerlendirme

130 1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde "*bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*" ifadesi yer almaktadır. Bu açıdan değerlendirildiğinde, başvuru konusu işlemin, 2006 yılı verilerine göre, BOTAŞ tarafından Enerco'ya devri söz konusu olan 10 lotun karşılık geldiği pazar payı (% .....) eşik altında kalsa da, söz konusu miktara karşılık gelen cironun (.....) YTL olması nedeniyle, 1997/1 sayılı tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu anlaşılmaktadır.

H.3.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

Devir işleminin değerlendirileceği pazar Türkiye doğal gaz toptan satış pazarıdır. Bu kapsamda toptan satış pazarında faaliyette bulunan teşebbüsler, yaptıkları satışlar ve pazar payları aşağıdaki gibidir:

140 Tablo 7: 2006 Yılı İtibarıyla Doğal Gaz Satış Miktarları ve Pazar Payları

Firma	Satış Miktarı (m ³)	Pazar Payı (%)
BOTAŞ	30.493.000.000	96,9551
TPAO	469.676.942	1,4934
THRACE BASIN	354.679.920	1,1277
AMITY OİL	133.273.659	0,4238
TOPLAM	31.450.630.521	100

Tablodan da görüldüğü üzere BOTAŞ'ın toptan satış pazarındaki payı %96,9551'dir. Gerçekleşecek devir işlemi sonucunda Enerco'nun 10 lota tekabül eden 2.5 milyar m³/yıl tutarındaki alım anlaşmasını devralacağı, bu miktarın ise tüketim içindeki payının sadece %(...) olduğu görülmektedir.

2007 yılı içerisinde Türkiye doğal gaz piyasasında yaşanan/yaşanacak gelişmeler (Azerbeycan gazının gelmeye başlaması, TPAO'nun Treador ve Stratic Energy ile

150 oluşturduğu ortak girişim vasıtasıyla doğal gaz çıkarması, Shell Enerji A.Ş. ve Bosphorus Gaz A.Ş.'nin toptan satış faaliyetine başlaması, vb) sonucunda toptan satış pazarına yeni aktörler katılacaktır. Bu ve benzeri gelişmeler sonrasında Enerco'nun devralacağı miktara ilişkin pazar payının %(....)'in de altına düşeceği görülmektedir.

160 Kaldı ki, buradaki asıl nokta, hakim durumdaki BOTAŞ'ın sözleşmelerinin bir kısmının ve dolayısıyla toptan satış pazarındaki payının bir kısmının sektöre yeni giren bir teşebbüse devrediliyor olmasıdır. Nitekim, işlemin gerekçesini oluşturan 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun Geçici 2. maddesi de asıl itibarıyla sektörde BOTAŞ'ın sahip olduğu tekel konumunun bu devirler ile kaldırılması ve sektörde rekabetin sağlanması olduğu söylenebilir. Dolayısıyla, her ne kadar belli faaliyetlerin devredilmesi ve bu devredilen kısmın eşikleri aşması nedeniyle söz konusu İşlem Rekabet Kurulu iznine tabi olsa da, işlemin esası toptan satış pazarında yoğunlaşma yaratıcı değil aksine yoğunlaşmayı azaltıcı niteliktedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

170 Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konu işleme izin verilmesine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.